

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 8ης Φεβρουαρίου 2024*

«Προδικαστική παραπομπή – Δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις – Διεθνής δικαιοδοσία, αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις – Κανονισμός (ΕΕ) 1215/2012 – Πεδίο εφαρμογής – Άρθρο 25 – Συμφωνία παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας – Συμβαλλόμενοι εγκατεστημένοι στο ίδιο κράτος μέλος – Απονομή διεθνούς δικαιοδοσίας στα δικαστήρια άλλου κράτους μέλους για την εκδίκαση διαφορών εκ της συμβάσεως – Στοιχείο αλλοδαπότητας»

Στην υπόθεση C-566/22,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Nejnγšší soud (Ανώτατο Δικαστήριο, Τσεχική Δημοκρατία) με απόφαση της 14ης Ιουνίου 2022, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 26 Αυγούστου 2022, στο πλαίσιο της δίκης

Inkreal s. r. o.

κατά

Dúha reality s. r. o.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Arabadjiev, πρόεδρο τμήματος, T. von Danwitz, P. G. Xuereb, A. Kumin (εισηγητή) και I. Ziemele, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. Richard de la Tour

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Dúha reality s. r. o., εκπροσωπούμενη από τον J. Mráz, advokát,
- η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον M. Smolek, την A. Edelmannová και τον J. Vláčil,
- η Ελβετική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Kähr και L. Lanzrein,

* Γλώσσα διαδικασίας: η τσεχική.

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον S. Noë και την K. Walkerová,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 12ης Οκτωβρίου 2023,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 25, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2012, L 351, σ. 1).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Inkreal s. r. o. και της Dúha reality s. r. o., σχετικά με τον καθορισμό του δικαστηρίου που έχει διεθνή δικαιοδοσία και είναι κατά τόπον αρμόδιο να επιληφθεί αγωγής με αίτημα την καταβολή χρηματικού ποσού η οποία ασκήθηκε βάσει της εκχωρήσεως στην Inkreal δύο απαιτήσεων του FD έναντι της Dúha reality.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 3, 15, 19, 21, 22 και 26 του κανονισμού 1215/2012 έχουν ως εξής:
 - «(3) Η [Ευρωπαϊκή] Ένωση θέτει ως στόχο τη διατήρηση και την ανάπτυξη ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, μεταξύ άλλων διευκολύνοντας την πρόσβαση στη δικαιοσύνη, ιδίως με την αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης των δικαστικών και εξωδικαστικών αποφάσεων σε αστικές υποθέσεις. Προκειμένου να δημιουργήσει σταδιακά έναν τέτοιο χώρο, η Ένωση πρέπει να θεσπίσει μέτρα στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις, οι οποίες έχουν διασυνοριακές επιπτώσεις, ιδίως όταν αυτό είναι απαραίτητο για την καλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.
- [...]
- (15) Οι κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας θα πρέπει να παρουσιάζουν υψηλό βαθμό προβλεψιμότητας και να βασίζονται στην αρχή της γενικής δωσιδικίας της κατοικίας του εναγομένου. Η δωσιδικία αυτή θα πρέπει να ισχύει πάντοτε, εκτός από μερικές συγκεκριμένες περιπτώσεις όπου το επίδικο αντικείμενο ή η αυτονομία των διαδίκων δικαιολογεί άλλο συνδετικό στοιχείο. [...]
- [...]
- (19) Η αυτονομία των μερών μιας σύμβασης όσον αφορά τον καθορισμό του [έχοντος διεθνή δικαιοδοσία] δικαστηρίου πρέπει να τηρείται με την επιφύλαξη των αποκλειστικών βάσεων διεθνούς δικαιοδοσίας που προβλέπονται από τον παρόντα κανονισμό, εκτός εάν πρόκειται για συμβάσεις ασφάλισης, καταναλωτών και εργασίας, όπου επιτρέπεται μόνον περιορισμένη αυτονομία.

[...]

- (21) Για λόγους αρμονικής απονομής της δικαιοσύνης θα πρέπει να ελαχιστοποιηθεί η πιθανότητα παράλληλης εκδίκασης μιας υπόθεσης και να αποφεύγεται η έκδοση ασυμβιβάστων αποφάσεων σε διαφορετικά κράτη μέλη. Θα πρέπει να προβλεφθεί σαφής και αποτελεσματικός μηχανισμός για την επίλυση των περιπτώσεων εκκρεμοδικίας και συνάφειας και για την αποφυγή προβλημάτων που απορρέουν από τις διαφοροποιήσεις στα κράτη μέλη ως προς τον χρόνο από τον οποίο μια υπόθεση θεωρείται ότι εκκρεμεί. [...]
- (22) Ωστόσο, προκειμένου να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα των αποκλειστικών συμφωνιών παρέκτασης και να αποφεύγονται οι καταχρηστικές πρακτικές προσφυγής στη δικαιοσύνη, είναι απαραίτητο να προβλεφθεί εξαίρεση από τον γενικό κανόνα περί εκκρεμοδικίας προκειμένου να αντιμετωπίζεται ικανοποιητικά μια συγκεκριμένη περίπτωση παράλληλης εκδίκασης υπόθεσης. Πρόκειται για την περίπτωση κατά την οποία δικαστήριο που δεν έχει ορισθεί σε αποκλειστική συμφωνία παρέκτασης επιλαμβάνεται διαδικασίας και το ορισθέν δικαστήριο επιλαμβάνεται μεταγενέστερα διαδικασίας [έχουσας] το ίδιο αντικείμενο και την ίδια αιτία και μεταξύ των ιδίων διαδίκων. [...]

[...]

- (26) Η αμοιβαία εμπιστοσύνη στην απονομή της δικαιοσύνης στην Ένωση δικαιολογεί την αρχή όπως οι αποφάσεις που εκδίδονται σε ένα κράτος μέλος αναγνωρίζονται σε όλα τα κράτη μέλη χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικασία. Επιπλέον, η σκοπιμότητα να καταστούν οι διασυνοριακές διαφορές λιγότερο χρονοβόρες και δαπανηρές δικαιολογεί την κατάργηση της κήρυξης εκτελεστότητας πριν από την εκτέλεση στο κράτος μέλος αναγνώρισης ή εκτέλεσης. Ως εκ τούτου, η απόφαση που εκδίδεται από τα δικαστήρια κράτους μέλους θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως εάν είχε εκδοθεί στο κράτος μέλος αναγνώρισης ή εκτέλεσης.»

4 Το άρθρο 25, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού ορίζει τα ακόλουθα:

«Αν τα μέρη, ανεξαρτήτως του τόπου κατοικίας τους, συμφώνησαν ότι ένα δικαστήριο ή τα δικαστήρια κράτους μέλους θα δικάζουν τις διαφορές που έχουν προκύψει ή που θα προκύψουν από συγκεκριμένη έννομη σχέση, το δικαστήριο αυτό ή τα δικαστήρια του κράτους αυτού έχουν διεθνή δικαιοδοσία, εκτός αν η συμφωνία είναι άκυρη ως προς την ουσιαστική ισχύ της βάσει της νομοθεσίας του οικείου κράτους μέλους. Αυτή η δικαιοδοσία είναι αποκλειστική εκτός αν τα μέρη συμφώνησαν άλλως. Η συμφωνία διεθνούς δικαιοδοσίας καταρτίζεται:

- α) είτε γραπτά είτε προφορικά με γραπτή επιβεβαίωση·
- β) είτε υπό μορφή ανταποκρινόμενη στην πρακτική που έχουν καθιερώσει οι συμβαλλόμενοι στις μεταξύ τους σχέσεις· ή
- γ) είτε, στο διεθνές εμπόριο, υπό μορφή ανταποκρινόμενη στις συνήθειες τις οποίες τα μέρη γνωρίζουν ή οφείλουν να γνωρίζουν και οι οποίες είναι ευρέως γνωστές σ' αυτού του είδους την εμπορική δραστηριότητα και τηρούνται τακτικά από τους συμβαλλόμενους σε συμβάσεις του είδους για το οποίο πρόκειται στη συγκεκριμένη εμπορική δραστηριότητα.»

Το τσεχικό δίκαιο

- 5 Το άρθρο 11, παράγραφος 3, του zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (νόμου 99/1963 περί θεσπίσεως κώδικα πολιτικής δικονομίας, στο εξής: κώδικας πολιτικής δικονομίας), έχει ως εξής:
- «Σε περίπτωση υποθέσεως εμπίπτουσας στη διεθνή δικαιοδοσία των δικαστηρίων της Τσεχικής Δημοκρατίας και εφόσον δεν πληρούνται ή δεν μπορούν να καθορισθούν οι προϋποθέσεις της κατά τόπον αρμοδιότητας, το Nejvyšší soud [Ανώτατο Δικαστήριο, Τσεχική Δημοκρατία] ορίζει το δικαστήριο που θα εξετάσει και θα εκδικάσει την υπόθεση.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

- 6 Ο FD, κάτοικος Σλοβακίας, ως δανειστής, και η Dúha reality, εταιρία σλοβακικού δικαίου εγκατεστημένη στη Σλοβακία, ως δανειολήπτρια, συνήψαν δύο συμβάσεις δανείου στις 29 Ιουνίου 2016 και στις 11 Μαρτίου 2017, αντιστοίχως.
- 7 Καθεμία από τις δύο αυτές συμβάσεις περιλαμβάνει συμφωνία παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας με πανομοιότυπο περιεχόμενο, κατά την οποία, σε περίπτωση που ανακύψει διαφορά η οποία δεν μπορεί να διευθετηθεί μέσω διαπραγματεύσεως «θα επιλυθεί στο πλαίσιο ένδικης διαδικασίας από το καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδιο τσεχικό δικαστήριο».
- 8 Με σύμβαση εκχώρησης απαιτήσεων της 8ης Δεκεμβρίου 2021, ο FD εκχώρησε τις απαιτήσεις από τις δύο συμβάσεις δανείου, συνολικού ύψους 153 740 ευρώ, στην Inkreal, εταιρία σλοβακικού δικαίου εγκατεστημένη στη Σλοβακία.
- 9 Δεδομένου ότι η Dúha reality δεν εξόφλησε τα χρηματικά δάνεια, η Inkreal προσέφυγε στις 30 Δεκεμβρίου 2021 ενώπιον του Nejvyšší soud (Ανωτάτου Δικαστηρίου), ήτοι του αιτούντος δικαστηρίου, ζητώντας, αφενός, την εξόφληση των οφειλών της Dúha reality και, αφετέρου, τον καθορισμό του τσεχικού δικαστηρίου το οποίο είναι κατά τόπον αρμόδιο να αποφανθεί επί της ουσίας της διαφοράς δυνάμει του άρθρου 11, παράγραφος 3, του κώδικα πολιτικής δικονομίας και το οποίο έχει διεθνή δικαιοδοσία βάσει της συμφωνίας παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας που περιέχεται στις δύο συμβάσεις δανείου.
- 10 Η Inkreal υποστηρίζει ότι πρόκειται για έγκυρη συμφωνία παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας, η οποία είναι σύμφωνη με το άρθρο 25, παράγραφος 1, του κανονισμού 1215/2012 και ότι, εξάλλου δεν υφίσταται, κατά τον κανονισμό αυτόν, άλλη ειδική ή αποκλειστική βάση διεθνούς δικαιοδοσίας δικαστηρίου.
- 11 Το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει συναφώς ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, η δυνατότητα εφαρμογής του κανονισμού 1215/2012 εξαρτάται από την ύπαρξη στοιχείου αλλοδαπότητας. Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν ο κανονισμός έχει εφαρμογή στην επίμαχη περίπτωση της υποθέσεως της κύριας δίκης, όπου το στοιχείο αλλοδαπότητας περιορίζεται σε συμφωνία παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας η οποία καθορίζει ως έχοντα δικαιοδοσία τα δικαστήρια κράτους μέλους διαφορετικού από εκείνο στο οποίο είναι εγκατεστημένα τα συμβαλλόμενα μέρη. Τόσο η νομική θεωρία όσο και η εθνική νομολογία των κρατών μελών έχουν προκρίνει αποκλίνουσες λύσεις ως προς το ζήτημα αυτό.
- 12 Κατά το αιτούν δικαστήριο, μολοντί η δυνατότητα εφαρμογής του κανονισμού 1215/2012 μπορεί να δικαιολογηθεί, μεταξύ άλλων, από την ανάγκη ομοιόμορφης ερμηνείας του και από τη βούληση του νομοθέτη της Ένωσης να γίνει σεβαστή η συμβατική αυτονομία των μερών,

εντούτοις περίπτωση όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης μπορεί να χαρακτηριστεί ως αμιγώς εσωτερική, επειδή απλώς και μόνον η βούληση των συμβαλλομένων δεν αρκεί για να προσδώσει διεθνή χαρακτήρα στη συμβατική σχέση τους.

- 13 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Nejvyšší soud (Ανώτατο Δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Δύναται η εφαρμογή του κανονισμού [1215/2012] να θεμελιωθεί, όσον αφορά την ύπαρξη στοιχείου αλλοδαπότητας, το οποίο αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη δυνατότητα εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού, αποκλειστικώς και μόνον στο ότι τα συμβαλλόμενα μέρη, τα οποία κατοικούν ή εδρεύουν στο ίδιο κράτος μέλος, συνομολόγησαν ρήτρα παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας των δικαστηρίων άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

- 14 Με το προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινισθεί αν το άρθρο 25, παράγραφος 1, του κανονισμού 1215/2012 έχει την έννοια ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω διατάξεως συμφωνία παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας με την οποία συμβαλλόμενοι εγκατεστημένοι στο ίδιο κράτος μέλος συνομολογούν ότι τα δικαστήρια άλλου κράτους μέλους έχουν διεθνή δικαιοδοσία να επιλαμβάνονται διαφορών εκ της συμβάσεως, ακόμη και αν η συγκεκριμένη σύμβαση δεν έχει κανένα άλλο συνδετικό στοιχείο με το εν λόγω άλλο κράτος μέλος.
- 15 Προκειμένου να δοθεί απάντηση στο ανωτέρω προδικαστικό ερώτημα, υπενθυμίζεται, προκαταρκτικώς, ότι για την ερμηνεία διατάξεως του δικαίου της Ένωσης πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όχι μόνον το γράμμα της, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο αυτή εντάσσεται, καθώς και οι σκοποί που επιδιώκονται με την πράξη της οποίας αποτελεί μέρος (απόφαση της 22ας Ιουνίου 2023, Pankki S, C-579/21, EU:C:2023:501, σκέψη 38 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 16 Όσον αφορά το γράμμα του άρθρου 25, παράγραφος 1, του κανονισμού 1215/2012, από την εν λόγω διάταξη προκύπτει, κατ' αρχάς, ότι, αν τα συμβαλλόμενα μέρη, ανεξαρτήτως του τόπου κατοικίας τους, συμφώνησαν ότι ένα δικαστήριο ή τα δικαστήρια κράτους μέλους θα δικάζουν τις διαφορές που έχουν ανακύψει ή θα ανακύψουν από συγκεκριμένη έννομη σχέση, τότε τα δικαστήρια αυτά έχουν διεθνή δικαιοδοσία, εκτός αν η συμφωνία παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας ενέχει ουσιαστική ακυρότητα κατά το δίκαιο αυτού του κράτους μέλους. Εν συνεχεία, η ως άνω διάταξη προβλέπει ότι η διεθνής δικαιοδοσία είναι αποκλειστική, εκτός αν τα μέρη έχουν συμφωνήσει άλλως. Τέλος, στην ίδια διάταξη διευκρινίζεται, στα στοιχεία α' έως γ', ο τρόπος με τον οποίο πρέπει να καταρτίζεται η συμφωνία παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας.
- 17 Διαπιστώνεται συναφώς ότι το γράμμα του άρθρου 25, παράγραφος 1, του κανονισμού 1215/2012 δεν αποκλείει τη δυνατότητα να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης διατάξεως συμφωνία παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας με την οποία οι συμβαλλόμενοι που είναι εγκατεστημένοι στο ίδιο κράτος μέλος συνομολογούν τη διεθνή δικαιοδοσία των δικαστηρίων άλλου κράτους μέλους να επιλαμβάνονται διαφορών εκ της συμβάσεως αυτής, ακόμη και αν συγκεκριμένη σύμβαση δεν έχει κανένα άλλο συνδετικό στοιχείο με αυτό το άλλο κράτος μέλος.

- 18 Όσον αφορά το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται το άρθρο 25, παράγραφος 1, του κανονισμού 1215/2012, κατά πάγια νομολογία, η εφαρμογή των κανόνων διεθνούς δικαιοδοσίας του συγκεκριμένου κανονισμού απαιτεί την ύπαρξη στοιχείου αλλοδαπότητας (πρβλ. αποφάσεις της 1ης Μαρτίου 2005, *Owusu*, C-281/02, EU:C:2005:120, σκέψη 25, και της 8ης Σεπτεμβρίου 2022, *IRnova*, C-399/21, EU:C:2022:648, σκέψεις 27 και 29).
- 19 Επισημαίνεται συναφώς ότι ο κανονισμός 1215/2012, μολοντί χρησιμοποιεί στις αιτιολογικές σκέψεις 3 και 26, αντιστοίχως, τους όρους «αστικές υποθέσεις, οι οποίες έχουν διασυνοριακές επιπτώσεις» και «διασυνοριακές διαφορές», δεν περιέχει κανέναν ορισμό του στοιχείου αλλοδαπότητας από την ύπαρξη του οποίου εξαρτάται η δυνατότητα εφαρμογής του συγκεκριμένου κανονισμού (πρβλ. απόφαση της 3ης Ιουνίου 2021, *Generalno konsultstvo na Republika Bulgaria*, C-280/20, EU:C:2021:443, σκέψη 30).
- 20 Πάντως, το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 1896/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση διαδικασίας ευρωπαϊκής διαταγής πληρωμής (ΕΕ 2006, L 399, σ. 1), ορίζει την ισοδύναμη έννοια της «διασυνοριακής υπόθεσης» ως υπόθεση στην οποία τουλάχιστον ένας εκ των διαδίκων έχει την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο του επιληφθέντος της υποθέσεως δικαστηρίου (απόφαση της 3ης Ιουνίου 2021, *Generalno konsultstvo na Republika Bulgaria*, C-280/20, EU:C:2021:443, σκέψη 31 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 21 Στο μέτρο που αμφότεροι οι ως άνω κανονισμοί εμπίπτουν στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις που έχουν διασυνοριακές επιπτώσεις, είναι σκόπιμο να εναρμονισθεί η ερμηνεία των ισοδύναμων εννοιών των οποίων έκανε χρήση ο νομοθέτης της Ένωσης στους εν λόγω κανονισμούς (απόφαση της 3ης Ιουνίου 2021, *Generalno konsultstvo na Republika Bulgaria*, C-280/20, EU:C:2021:443, σκέψη 32 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 22 Πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι στοιχείο αλλοδαπότητας υφίσταται, επιπλέον, όταν η περίπτωση της οικείας διαφοράς δύναται να εγείρει ζητήματα σχετικά με τον καθορισμό της διεθνούς δικαιοδοσίας των δικαστηρίων (πρβλ. απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2022, *IRnova*, C-399/21, EU:C:2022:648, σκέψη 28 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 23 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι, αφενός, η διαφορά της κύριας δίκης εμπίπτει στον ορισμό της έννοιας της «διασυνοριακής διαφοράς», όπως αυτός εκτέθηκε στη σκέψη 20 της παρούσας αποφάσεως, δεδομένου ότι οι διάδικοι της εν λόγω διαφοράς είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος μέλος του δικαστηρίου το οποίο επελήφθη της υποθέσεως βάσει της επίμαχης συμφωνίας παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας.
- 24 Αφετέρου, όπως υποστήριξαν η Τσεχική Κυβέρνηση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η διαφορά της κύριας δίκης εγείρει ζήτημα σχετικό με τον καθορισμό της διεθνούς δικαιοδοσίας, ειδικότερα δε το ζήτημα αν διεθνή δικαιοδοσία να επιληφθούν της συγκεκριμένης διαφοράς έχουν τα δικαστήρια της Τσεχικής Δημοκρατίας ή εκείνα της Σλοβακικής Δημοκρατίας ως δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένοι αμφότεροι οι συμβαλλόμενοι.
- 25 Υπό τις συνθήκες αυτές, μια έννομη σχέση όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης ενέχει στοιχείο αλλοδαπότητας κατά την έννοια της νομολογίας που υπομνήσθηκε στη σκέψη 18 της παρούσας αποφάσεως, δεδομένου ότι η ύπαρξη συμφωνίας παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας

- υπέρ των δικαστηρίων κράτους μέλους διαφορετικού από εκείνο στο οποίο είναι εγκατεστημένα τα συμβαλλόμενα μέρη καταδεικνύει, αφ' εαυτής, τις διασυννοριακές επιπτώσεις που έχει η διαφορά της κύριας δίκης.
- 26 Εξάλλου, το άρθρο 25 του κανονισμού 1215/2012 πρέπει να ερμηνεύεται υπό το πρίσμα των σκοπών του σεβασμού της αυτονομίας των μερών και της ενισχύσεως της αποτελεσματικότητας των συμφωνιών παρεκτάσεως αποκλειστικής διεθνούς δικαιοδοσίας, οι οποίοι μνημονεύονται στις αιτιολογικές σκέψεις 15, 19 και 22 του κανονισμού αυτού.
- 27 Επιπλέον, όσον αφορά τον σκοπό του κανονισμού 1215/2012, το Δικαστήριο έχει επανειλημμένως κρίνει ότι ο εν λόγω κανονισμός αποσκοπεί στην ενοποίηση των κανόνων συγκρούσεως διεθνούς δικαιοδοσίας στις αστικές και εμπορικές υποθέσεις μέσω κανόνων διεθνούς δικαιοδοσίας που παρουσιάζουν υψηλό βαθμό προβλεψιμότητας, επιδιώκοντας, επομένως, την επίτευξη σκοπού ο οποίος αφορά την ασφάλεια δικαίου και ο οποίος έγκειται στην ενίσχυση της δικαστικής προστασίας των εγκατεστημένων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης προσώπων, παρέχοντας ταυτόχρονα στον μεν ενάγοντα τη δυνατότητα να προσδιορίζει ευχερώς το δικαστήριο στο οποίο μπορεί να ασκήσει αγωγή, στον δε εναγόμενο τη δυνατότητα να προβλέπει ευλόγως το δικαστήριο ενώπιον του οποίου μπορεί να εναχθεί (απόφαση της 14ης Σεπτεμβρίου 2023, EXTÉRIA, C-393/22, EU:C:2023:675, σκέψη 26 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Στο πλαίσιο αυτό, ο σκοπός της ασφάλειας δικαίου επιτάσσει να δύναται ευχερώς το επιληφθέν της υποθέσεως εθνικό δικαστήριο να αποφαινεται επί της διεθνούς δικαιοδοσίας του, χωρίς να είναι αναγκασμένο να προβεί σε εξέταση της υποθέσεως επί της ουσίας (απόφαση της 28ης Ιανουαρίου 2015, Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, σκέψη 61 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 28 Επισημαίνεται συναφώς ότι η ερμηνεία του άρθρου 25, παράγραφος 1, του κανονισμού 1215/2012, κατά την οποία συμφωνία παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης καταλαμβάνεται από τη διάταξη αυτή, ανταποκρίνεται στον σκοπό της ασφάλειας δικαίου τον οποίο επιδιώκει ο εν λόγω κανονισμός.
- 29 Πράγματι, αφενός, στο μέτρο που εγκατεστημένοι στο ίδιο κράτος μέλος συμβαλλόμενοι μπορούν εγκύρως να συνομολογήσουν ότι τα δικαστήρια άλλου κράτους μέλους έχουν διεθνή δικαιοδοσία να επιλαμβάνονται διαφορών εκ της συμβάσεως, τούτο δε χωρίς να απαιτείται η συγκεκριμένη σύμβαση να έχει επιπλέον συνδετικά στοιχεία με το άλλο κράτος μέλος, η ως άνω ερμηνεία συμβάλλει στη διασφάλιση της δυνατότητας του ενάγοντος να γνωρίζει το δικαστήριο στο οποίο μπορεί να ασκήσει αγωγή, του εναγομένου να προβλέπει το δικαστήριο ενώπιον του οποίου μπορεί να εναχθεί και του επιληφθέντος της υποθέσεως δικαστηρίου να αποφαινεται ευχερώς επί της διεθνούς δικαιοδοσίας του.
- 30 Αφετέρου, η δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 25, παράγραφος 1, του κανονισμού 1215/2012 σε συμφωνία παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης περιορίζει τη δυνατότητα παράλληλης εκδικάσεως υποθέσεως και αποτρέπει τον κίνδυνο εκδόσεως ασυμβίβαστων μεταξύ τους αποφάσεων σε διαφορετικά κράτη μέλη, όπως επιτάσσει ο σκοπός της αρμονικής απονομής της δικαιοσύνης, ο οποίος μνημονεύεται στην αιτιολογική σκέψη 21 του κανονισμού.
- 31 Πράγματι, αν, εν προκειμένω, το δικαστήριο που έχει διεθνή δικαιοδοσία δεν καθοριζόταν βάσει των διατάξεων του κανονισμού 1215/2012, αλλά βάσει των εθνικών κανόνων ιδιωτικού διεθνούς δικαίου των οικείων κρατών μελών, θα υφίστατο αυξημένος κίνδυνος συγκρούσεων διεθνούς δικαιοδοσίας, οι οποίες θα έθιγαν την ασφάλεια δικαίου, δεδομένου ότι η εφαρμογή των εν λόγω εθνικών κανόνων θα μπορούσε να οδηγήσει σε αποκλίνουσες λύσεις.

- 32 Επιπλέον, ο σκοπός της ασφάλειας δικαίου θα υπονομευόταν και σε περίπτωση κατά την οποία, υπό περιστάσεις όπως αυτές της υποθέσεως της κύριας δίκης, το άρθρο 25, παράγραφος 1, του κανονισμού 1215/2012 θα είχε εφαρμογή μόνον υπό την προϋπόθεση ότι υφίστανται, πέραν της συμφωνίας παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας υπέρ των δικαστηρίων άλλου κράτους μέλους, επιπλέον στοιχεία δυνάμενα να καταδείξουν τις διασυννοριακές επιπτώσεις της σχετικής διαφοράς.
- 33 Πράγματι, καθόσον η ανωτέρω προϋπόθεση συνεπάγεται ότι το επιληφθέν της υποθέσεως δικαστήριο θα έπρεπε να διακριβώσει την ύπαρξη τέτοιων επιπλέον στοιχείων και να εκτιμήσει την κρισιμότητά τους, δεν θα περιοριζόταν μόνον η δυνατότητα των συμβαλλομένων να προβλέπουν το δικαστήριο που έχει διεθνή δικαιοδοσία να επιληφθεί της διαφοράς τους, αλλά και θα καθίστατο πιο περίπλοκη η εκ μέρους του επιληφθέντος της υποθέσεως δικαστηρίου εξέταση της διεθνούς δικαιοδοσίας του.
- 34 Το Δικαστήριο, όμως, έχει κρίνει στο συγκεκριμένο πλαίσιο ότι η επιλογή του δικαστηρίου που καθορίζεται με συμφωνία παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας μπορεί να εκτιμάται μόνο σε σχέση με παραμέτρους απτόμενες των επιταγών του άρθρου 25 του κανονισμού 1215/2012, δεδομένου ότι παράμετροι αφορώσες τα συνδεδειγμένα στοιχεία μεταξύ του καθορισθέντος δικαστηρίου και της επίμαχης σχέσεως ή το βάσιμο της συμφωνίας παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας δεν σχετίζονται με τις απαιτήσεις αυτές (πρβλ. απόφαση της 16ης Μαρτίου 1999, *Castelletti*, C-159/97, EU:C:1999:142, σημείο 5 του διατακτικού).
- 35 Επισημαίνεται, εξάλλου, ότι η δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 25, παράγραφος 1, του κανονισμού 1215/2012 σε συμφωνία παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης απηχεί την αμοιβαία εμπιστοσύνη στην απονομή της δικαιοσύνης εντός της Ένωσης, η οποία μνημονεύεται στην αιτιολογική σκέψη 26 του συγκεκριμένου κανονισμού, και συμβάλλει με τον τρόπο αυτό στη διατήρηση και την ανάπτυξη ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, μεταξύ άλλων καθιστώντας ευχερέστερη την πρόσβαση στη δικαιοσύνη, κατά την έννοια της αιτιολογικής σκέψεως 3 του κανονισμού.
- 36 Τέλος, ο κανόνας του άρθρου 1, παράγραφος 2, της Συμβάσεως της Χάγης, της 30ής Ιουνίου 2005, για τις συμφωνίες παρέκτασης της δικαιοδοσίας, η οποία παρατίθεται στο παράρτημα I της αποφάσεως 2009/397/EK του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, σχετικά με την υπογραφή εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας της σύμβασης για τις συμφωνίες παρέκτασης της δικαιοδοσίας (ΕΕ 2009, L 133, σ. 1), και εγκρίθηκε με την απόφαση 2014/887/ΕΕ του Συμβουλίου, της 4ης Δεκεμβρίου 2014 (ΕΕ 2014, L 353, σ. 5), δεν αναιρεί την ως άνω ερμηνεία. Βάσει της εν λόγω διατάξεως «μία υπόθεση θεωρείται διεθνής, εκτός αν οι συμβαλλόμενοι έχουν τη νόμιμη κατοικία τους στο ίδιο συμβαλλόμενο κράτος και η σχέση μεταξύ των συμβαλλομένων καθώς και όλες οι λοιπές περιστάσεις που αφορούν τη μεταξύ τους διαφορά συνδέονται αποκλειστικά και μόνο με το συγκεκριμένο κράτος, ανεξαρτήτως από τον τόπο του δικαστηρίου που επέλεξαν».
- 37 Επισημαίνεται συναφώς ότι, όπως υποστήριξε η Επιτροπή, ο κανόνας που διατυπώνεται στο άρθρο 1, παράγραφος 2, της εν λόγω Συμβάσεως απηχεί σκόπιμη επιλογή των συντακτών της, η οποία προκρίθηκε με γνώμονα την ανάγκη να δοθεί λύση δυνάμενη να τύχει ευρείας αποδοχής σε διεθνές επίπεδο.

- 38 Εν αντιθέσει, όμως, προς τους συντάκτες της ως άνω Συμβάσεως, ο νομοθέτης της Ένωσης επέλεξε να μην εισαγάγει παρόμοιο κανόνα στον κανονισμό 1215/2012, επισημαίνοντας συγχρόνως, στην αιτιολογική σκέψη 3 του κανονισμού, τον σκοπό της διατηρήσεως και αναπτύξεως ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης διά της λήψεως μέτρων στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις με διασυνοριακές επιπτώσεις.
- 39 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των προεκτεθέντων, στο υποβληθέν προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 25, παράγραφος 1, του κανονισμού 1215/2012 έχει την έννοια ότι συμφωνία παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας με την οποία συμβαλλόμενοι εγκατεστημένοι στο ίδιο κράτος μέλος συνομολογούν ότι τα δικαστήρια άλλου κράτους μέλους έχουν διεθνή δικαιοδοσία να επιλαμβάνονται διαφορών εκ της συμβάσεως εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της ως άνω διατάξεως, ακόμη και αν η συγκεκριμένη σύμβαση δεν έχει κανένα άλλο συνδετικό στοιχείο με το άλλο κράτος μέλος.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 40 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 25, σημείο 1, του κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις,

έχει την έννοια ότι:

συμφωνία παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας με την οποία συμβαλλόμενοι εγκατεστημένοι στο ίδιο κράτος μέλος συνομολογούν ότι τα δικαστήρια άλλου κράτους μέλους έχουν διεθνή δικαιοδοσία να επιλαμβάνονται διαφορών εκ της συμβάσεως εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της ως άνω διατάξεως, ακόμη και αν η συγκεκριμένη σύμβαση δεν έχει κανένα άλλο συνδετικό στοιχείο με το άλλο κράτος μέλος.

(υπογραφές)